

מסורת הש"ס

א"ל ולעמיהו. דתלית טעמא במידי דאית ליה רווחא והפסקא: **וזין שום** א' ארבע בתמיה. דאית ליה רווחא טובא: פ"ג דזניני **זניני**. בתמיה. והא לא פלוג רבנן במכירת פחות מכן עשרים שאינו יודע נטיב משא ומתן מידי אלא ו' כולוה תקון דלא ליהו זניני: אלא.

היינו טעמא דמכירה קים להו לרבנן כו' וזמנין דמקרקשי כו' הלכך ככולוה מכירות תקון דלא ליהו זניני: אי לאו דאית ליה הנאה גדולה מיניה לא הוה יהיב ליה כו': **וליעבדן מילן**. לגמול לו חסד ולהטיב לו בכל עניינן: **נודקין לקדושין**.

אע"פ שהוא צ"ג שנים ויום אחד והאשה צת"ג שנים ויום אחד א"ל סמכין אשנים לאחוקינהו כגדולים וזני שיער להחשז קדושיהו ודאי אף להקל כגון לבטל קדושי שני שקדש אחיו בלא גט אלא נודקין אחריו אם הביא שערות אז יחשבו קדושי דא"ל: ולגירושין. לקמיה מפרש: **ולתליש**. דלמפרש לקמיה דתסום אשה נקט לה שם תחלוך עד שמגדיל ומציא סימני שיער: **ולמילאוינן**. אם הביאה שערות לא תמאן: עד **שיא צן עשרים**. אע"ג דלאיתי שערות מ"ג: **וי מחאך דברקנא** ליה. להאי גברא נשעת קדושין ונמלא גדול למה לריך דיקא נשעת גירושין: **אלא לניסו**. דמנן טעם קנאה ביחא ואין יכול לגרש עד שיביא שתי שערות: **לאפוקי מדר' יוסי**. דמשום תליט אש לא אינטריך דמגירושין שמעינן לה: **ה"ג עד שיביא השעור קמ"ל** דלא כרבי יהודה. ובמסכת נדה [נב]. מפרש עד שירבו שערות והיו שוכבות ונראה כמו שהביא השעור ולא גרש על הלצן ור' יהודה אין נודקין דהא לאמר הבאת שערות ממאנת עד שירבה והיו שוכבות: **והלפא כגידול צר**

משא. דצ"ג היודע במשא ומתן מוכר בנכסי אביו אפי' מקרקעי דאילו מטלטלי אפילו פטויות כבר שית מוכרין: **נמר וטורא**. דלעדות מקרקעי מעיד צ"ג שאינו יודע נטיב משא ומתן אצל בעדות קרקע לל: **והלפא כאמרי**. דממנן צ"ג ש' שאינו יודע נטיב משא ומתן הוה ממננו מתנה ואע"ג דמכירת נכסיו לא הוה מכירה: **והלפא כרצ נחמן אמר שמואל בנולסו**. קדושין וגירושין חללה ומילאוינן דלא סמכין אשנים עד שנדקו סימנין ולמכור בנכסי אביו עד שיא צן עשרים ויביא סימנים מי שאינו יודע נטיב משא ומתן דטיפי מעשרים לא א' אמנו רבנן להמתין להכמתו ואם לא הביא שיער נשעת נחוקין כקטן עד רוב שנותיו אם לא נמלאו צו סימני סרים. ואיכא למימר דוקא בנכסי אביו אצל בנכסים שנתנו לו במתנה או שקנה ממטלטלין שאינן ירושת אבותיו הנהו מוכר פחות מכן עשרים דקין מטלטלין: **בתנ"י** ר' אלעזר אומר אחד צריא ואחד מסוכן כו'. ר' אלעזר סבירא ליה ו' לענין שכיב מרע אינן ככתובין וכמסורין כלל אלא ככריא צעלמא ונריך קנין כשאר ממנה צריא ואע"ג דמית לא קנה מקבל ממנה בלא קנין ואפי' מזהו מחמת מיתה נמי לר"א צעי קנין שהרי מעשה של אמן של בני רוכל אוקימנן לעיל [דף קא]: במלוה מחמת מיתה ואפי' פליג ר"א ואמר להו לאכמשינו כו' רוכל מקברא אמן ושלא דקין קיימו בדריה כי אם לקנסן: **ואחד מסוכן**. ואף על גב דלא שיר מידי לא מיקני באמריה כלל. ונראה צעניי דכיון דלא מפליג ר"א צין שכיב מרע נצריא לענין היכא דמית (ס) הוא הדין היכא דעמד אינו חוזר אם קנו מידו לר' אלעזר:

זני יהושע אומר כו' אלא מדפלגניהו לתרי צבי שמע מינה היראשון הוא ר' שבזת ולא לחוש לדברי ר' אלעזר כו' ואי גרס ר' אלעזר הא אית זני

א"ר דאמי וכול למכור בנכסי אביו עד כ' שנה וכדאוקמו' הלכתא אפי' אי יהיב מתנה מנכסי אביו מתנתו מתנה: ומה וזני דמקבל וזי אמרת לא. מתנה דבתנא הוא לא כ"ש: א"ל ולעמיהו. דמקשת הכי מי מצו וזין שפיר בנכסי אביו. דובן שוה ד' בה' דוביניה וזני. אלא לא אויל כלל משום דאזי טעמא דובין שפיר ולא משום דלא אתו לידיה דלא מצו למיחב מתנה אלא מאי טעמא אין מכירות מכירה א"ר דובין שפיר דגורין האי דובין שפיר אטו האי דלא וזין שפיר דכי הכי דהאי אין מכירות מכירה הכי נמי אידך קים להו לרבנן כו': מילי. הנהא וגמילות חסד: אמר רב נחמן אמר שמואל בודקין לגיטין ולקדושין ולחליצה ולמילאוינן. אי הוה בן ג' שנה ויום אחד: (ולמכור בנכסי אביו. לא מצו למיחב) ואם בת היא לחליצה ולמילאוינן בודקין אם היא בת כ"ש שנה ויום אחד: ולמכר בנכסי אביו. לא מצו למיחב עד שיהא בן עשרים וחבאי שתי שערות: וכיון דברקנא. ליה לקדושין בגדול היה נשקדשה של כן ולגירושין הוה גדול: לא נצרכה אלא לקדושי רבם. דבן תשע קנאה הוויא אשתו ואם דעתו לגרשה לא רישא עד שיגרל: איש בחיב בפרשת יבמים. ככה יעשה לאיש ומקשי: אשה לאיש דוח וזה עד שיוגרלו: לאפוקי מדר' יהודה דאמר. עד מהו תבא ממנה עד שתביא ב' שערות. ר' יהודה אמר עד שירבה שחור כו' קמ"ל דהלכה בתוך ד' יהודה: תוך זמן כלפינו זמן. ואין מכירות מכירה: ותלכתא בגידול בר מנשה. כדשלה ליה רבא: והלכת' דאמר לא שמואל דעדותיה דאמר שמואל בנכסי אביו. דאמר בודקין לגירושין כו': פ"קא המחלק נכסיו על פיו. כגון כ"טמי שאינו צריך לקנין ולא תניהא ולא משיכה אלא בדבור בעלמא: ר' אלעזר אומר אחד בריא ואחד מסוכן. המחלק על פיו: נכסים שיש להן אחירות. כלומר ר' אלעזר לא סבירא ליה דבריו שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמי ורבי יוחנן דמי ככריא:

מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

קנו.

ולמעמיך וזין שוי חמשה בשיתא. וא"ת גס כגדולים נמי אין ממכרו מכר ככה"ג דהוי ליה ציוול מקח וממכור אונאה^א וי"ל דלאו דוקא נקט חמשה כשימא אי נמי דוקא ואמי שפיר למה שמפרש ר"ת דאין אונאה לקרקעות^ב אי נמי כגון שאמר בפירוש יודע אני שאינו שוה כל כך אי נמי לא

יתבטל לגמרי כיון דליכא יומא משמות^ג: **בודקין לקדושין ולגירושין**. הך דדיקה אחר שהגיע ו' לכלל שנים אצל מקמי שנים הוו שערות שומא צעלמא כדאמרין כגדה פרק ו' [בא סימן] (דף נב וסס) וגם מהניא הך דדיקה לענין שאם פטטה דיה וקבלה קדושין מאחר אי משכמין בזה רבי סימנים כתרצי לא הוו קדושין^ד ואי לא משכמי סימנים הוה ספיקא דחיישין שמה נשור כספיקא דחיישין כי הכא כדאמר צ"ב בא סימן וליכא למימר ו' דאם פטטה ידה וקבלה קדושין מאחר חיישין לקדושי [שניהם]^ה וכשמואל דלמר צ"ב עשרה יומין (קדושין דף עט): קדשה אביה דרך וקדשה היא עצמה צעיר חוששין לקדושי [שניהם] דהסא לא קאמר הכי אלא ציומא דמשלם שית שזכותו יוס כגרה^ו אצל הכא שהגיע כבר לגדלות מומן גדול לא^ז:

ולגירושין. שאם לא ימלאו שערות לא יהיו גירושין דלא סמכין אחזקה להקל וכן לחלילה ולמילאין ואע"ג דגבי מילאין אמר' צ"ב בא סימן (דף מח: וסס) קטנה שהגיעה לכלל שנותיה אינה צריכה דדיקה דמזה הביאה סימנין היינו היכא דלא דקנא אצל היכא הידקנא ולא אשכמין יכולה למאן ולא חיישין שמה נשור כיון שלא בעל כדאמר' צ"ב בא סימן (דף נב: וסס) מהו צומן הזה לא נקייאין כהכרת גומות^א ו':

וכי מאחר דברקנא לקדושין ולגירושין כמה י"ב ב' ור"ת ומאי קושיא וכי מזהו הוא לצדוק לקדושין אצל לגירושין לריך הוא לצדוק אם הוא גדול לגרש ועוד דהוה ליה למימר האי לשנא למאי הלכמא דקדישין לגירושין דממה נפשך היה מגורשת שאם היה קטן נשעת דקדישין אפי' גירושין לא צעי ואם היה גדול עשוי הוא ו' גדול נשעת גירושין ואם היה ספיקא הא ספיקא דאורייתא לחומר דחיישין שמה נשור כדאמר' צ"ב בא סימן (סס) ודוחא לומר כדודקין לקדושין דהיינו אם לא מלאו שערות לא תהא מקדושת דלא חיישין שמה נשור^א דהיא אז מילתא דשמואל כהכי דלא כהלכתא: **לחליצה לאפוקי מדר' יוסי**. וא"ת אימא דלענין איש מיירי דהסא אפי' ר' יוסי מודה וי"ל דשמעל בן דמיירי צין

באיש צין באשה דומיא דלגיטין ולקדושין דמיירי צין באיש צין באשה: **לאפוקי מדר' יהודה ב'**. ואם מאמר מנא ליה לאפוקי מדרבי יהודה דלמא כדדיקה דרבי יהודה איירי ויש לומר דומיא דדיקות דלעיל דהוי צ' שערות מהיו לריך עיון אי קאמר ר' יהודה למילתיה גבי מילאין דוקא או לא: **עד שירבה שחור על הלבן**. פ' רבינו שמואל דלא גרסינן על הלצן^ב ור"י אומר דגרסינן שפיר דעל הלצן היינו על הבשר שהוא לצן^ג ואידיך שאיכר שחור צשיער הזכיר בשר צלשון לצנן: **ר"ב ר' אלעזר אומר אחד בריא ואחד מסוכן ב'**. הכי גרים רבינו סס ר' אלעזר ולא ר' אלעזר רהוה ר' אלעזר צן שמע דאי גרים ר' אלעזר היה קשה מדמני בזה הך צבא פלוגתא דר' אלעזר ורבי יהושע גבי קנין דשכיב מרע צבצא אחריית^ד ואי גרס ר' אלעזר כמרייהו א"כ לערצניהו וליתמיניהו המתקן נכסיו על פיו רבי אלעזר אומר אחד בריא כו' צ"הא בחול אצל צבצת דבריו קיימין ר' אלעזר צן שמע ועוד ראיא דקאמר בגמרא א"ר לוי קוין משה ואפילו ליה כסמוך דצבצת דבריו קיימין בלא קנין^ה ועוד מאי הוה דקאמר אמרו

לשמואל. שטם מקולעל כסא הא"ש, ועיין מהרש"א. ו' דהתם דאי הוה דאמרין השתא הוה דבגר שאין בן חוקה לומר מצפרא אתר. סס. [ד]הר היום אין לה חוקה משום דבר לא מנצרות ולא מברנות שהרי היום עשויה להשתנות. קידושין עט: מר"א אלא. ו' [ד]וראין אית לן למימר כיון דאחר קידושין מצאן חוקה שגם בשעת קידושין היו ב' סס. ו[ב]ין קולעל כסא הא"ש. ו' [ד]וראין לה ביאר ז' קידושין מגורין דהא גדולה ושוב אינה יוצאה במילאין. כ"ט נדה מו. ו' [ב]ין אין אנו בקיאים לברוק כל גופה שלא יהו לה שערות דאפי' אחת בבבה ואחת בכריסה ובקשרי אצבעותיה מצטננות: נדה נב: מר"א סלסא. ו' [נ]למא תלה קושרותי בבדיקת קידושין. אפי' אם לא היו בודקים לקדושין שיתקשט למה ל' בדיקה לגיטין. רעט יונה. ו'א. [ו]בדוקין לגירושין דשמא קטן הוא ולא יצטרך לגט ואין ראוי ליתן גט שלא לצורך כדי שלא יאמרו אין קדושין תופסין באחותה או כדי שלא לפוסלה מן הכהונה וכיון שבידקוהו ולא תביא ב' שערות אין צריכה כזו. רעט יונה. ו'א. משום דאמרין ב' בא סימן (נדה נב). לא שירבה משא אלא כדי שיהו שתי שערות שוככות ונראה כמו שירבה שחור על הלבן משמע יותר מן הלבן. כמנוח לו. מר"א עט. ו'א. קאמר ר' יהודה רעט שוככות ונראה מן מקום מן השערות ובשתי שערות לא שירבה ב' בא סימן ור"ת שירבה שחור ונראה כמו שירבה שחור כלומר דומה כמו שיש שם שערות הרבה. חולין כו: מר"א עט. ו'א. ר' אלעזר אומר בשבת דבריו קיימין אבל לא בחול ור' יהושע כו', אבל ברישא פליגי בין בחול בין בשבת מרלא כרביהו. גיטין יד: מר"א. ו'א. ר' אלעזר. ו'א. ואציג דלרימא דאמרין בגמ' דלר' אלעזר בחול דבריו קיימין וליכא בשבת. מהו ר' לוי דמתניתין קאי דאמאי דלא כר"ס. שטם מקולעל כסא הא"ש.

עין משפט
נר מצוה

קמא א ב מ"י פ"ט מ"ג
מכירה ל' י ג יד סמנ
עשין פכ טו"ש"ע ח"מ כ"י
רלה ס"י:
קבב ג מ"י פ"ד מ"ג
אישות הלכא ז ועיין
בהשגות ובמגיד משנה סמנ
עשין מח טו"ש"ע א"ש"ע כ"י
מג ספיק א:
קבב ג מ"י פ"א מ"ג
יבוס הל' טו סמנ
עשין כה טו"ש"ע א"ש"ע כ"י
קפו ספיק א ב:
קבב ג מ"י פ"א שס הל' ז
טו"ש"ע שס ספיק א ד:
קבב ג ד מ"י פ"ד מ"ג
אישות הל' ז סמנ
עשין מח טו"ש"ע א"ש"ע כ"י
קנה ס"י:
קבב ט מ"י פ"ג מ"ג זכיה
ומתה הל' א סמנ
עשין פכ טו"ש"ע ח"מ כ"י
רמא ספיק א:

מוסף רש"י

בן השע שנים ויום אחד
שבא על יבמתו קנאה.
ולרשה ושלא חפטר עד
הנאה אלא בעט (סנהדרין
נ"ה) וזה כנכס אחיו, ואע"ג
שלין קנין לקנין, הכי קטיה
ולרשה (נדה ס"ה), ואין
נחמן עד שגרל. אם
לא לגרשה, קדושי אחיו
קדושין מגורין וגירושין של
זו אינם קדושין מגורין דלעיל
דעת (ס"ה) שהרי על
יד קדושי אחיו גדול נאכסיה
וגירושין של זה אינן חשויין
בענין קדושי אחיו, דקטן
הוא ושלן בן דעת (סנהדרין
נ"ה). דאמר איש כתוב
בפרשתו, ואם לא יחפור
האיש, הלכך קטן לא חלק,
אבל אשן צין גדולה צין קטנה
(נדה נ"ב). דמוקשינן אשה
לאיש. דכתיב ואם לא יחפור
האיש, ולא קטן, ואשה נמי
קטנה, דלא תביע מיעוטא
בענין גדולה לאש, דלמקש
לכ דמכיר כההוא קרא ועלמה
יעמוד שפירה (יבמות ק"ה).
וכי שירבה שחור. שיהיו
שם שערות הכרה (ס"ה י"ב).
ציוקא אומר מקום בעשרה,
ובמסכת נדה (נ"ג) מפרש לא
שירבה ממע אלא שיהו שמי
שערות אצירות שוככות
ונראה כמו שירבה השחור
(נדה נ"ב וצ"י כחובות נ"ד).
על
המחלק נכסיו על פיו. על
פי שמואל מתקן נכסיו לגמרי
ולא המורשע
שחוקקין הירושים כשם
(גיטין נ"ה). נקנין בכסף
ורבשטר ובחוקה. שכן הן
נקיטן מן כתיבה, ואפי' נמי
לר"א לא אקנינהו כהכי
לא מיקט (ס"ה).

מוסף תוספות

א. [ד]תנאן לוקח בזוז
שהוא חומש למקח ויותר
משותף הוא זה. רש"י צ"מ
עט: ב. דאין אונאה
אבל ספולא
ואיך מקרי ביטול מקח
על פיהם. צ"מ מ. מר"א
אמר. ג. [ד]ואצל מעות
שנתן שותות הוא, רש"י צ"מ
ז. שאם לא יבדקו
עכשיו אע"פ שצמצאו לה
שערות לאחר זמן שמה
בשעת קידושין קטנה היתה
ורחשיש לקדושין הב'.
רעט יונה. ו'א. [נא"כ היה]
צ"ל בבודקין היינו קדוש
קידושין דאי לאו לקדושין
אפי' מצאו שערות צריכה
מן משינתו וילמא השתא
הוא דאחר ובשעת קידושין
לא הוה הכי אית ליה